

ikke anbefaler, at man skal gå så vidt som til at argumentere for det, som man gør i Enhedslistens forslag.

Rapporten lægger op til nogle tiltag, og dem støtter vi, og det er ikke at fortsætte med tingenes tilstand. I det hele taget er den argumentation, der køres i bemærkningerne til forslaget, om alle de mange børn, der kommer til skade i skolerne og på institutionerne, jo ikke særlig seriøs. Jeg må sige til hr. Bruno Jerup, at dér, hvor børnene er, er jo dér, de kommer til skade. Der er alt for få, der kommer til skade i hjemmet, for der er snart ikke nogen, der er hjemme mere.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg vil nøjes med en kort bemærkning til hr. Lars Løkke Rasmussen, og den handler om forholdet til demokratiet: Enhedslisten går faktisk så meget ind for demokratiet, at vi ønsker at udvide det til også at betyde, at de forældre, som har børn i institutioner – og det gælder for den sags skyld også hr. Lars Løkke Rasmussen – også får nogle redskaber i hænderne.

Demokrati for Enhedslisten, og det må vi så indrømme, betyder ikke kun, at man en gang hvert fjerde år vælger nogle folk til en kommunalbestyrelse. Nej, det betyder, at hver enkelt borger også har nogle redskaber i hænderne til at forvalte sin egen indflydelse. Det er også demokrati.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Det er ikke, fordi jeg vil i dialog med hr. Frank Dahlgaard, men jeg vil bare gøre opmærksom på, at de fleste ulykker ifølge statistikken sker i hjemmene. Så ved jeg selvfølgelig godt, at det ikke kun er børnene, der er derhjemme, men det er altså bare en understregning af, at det faktisk er i hjemmene, problemerne er.

Jeg efterlyste, at hr. Bruno Jerup kom med nogle konkrete eksempler på, hvor det har været helt uforsvarligt i institutioner, hvor der er sket ulykker osv. Dem har jeg ikke fået endnu, og det er klart, at hr. Bruno Jerup ikke kan nævne nogen grelle eksempler. Selvfølgelig sker der ulykker alle steder, også i institutionerne, men der er ikke eksempler på nogen virkelig alvorlige ulykker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 1:

Forslag til folketingsbeslutning om brug af elektronisk stemmeafgivning i forbindelse med valg og folkeafstemninger.

Af Kim Behnke (FP) m.fl.
(FremSAT 2/10 96).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Fremskridtspartiets beslutningsforslag om brug af elektronisk stemmeafgivning i forbindelse med valg og folkeafstemninger er vel en meget god anledning til, at vi her i Folketinget kan få en principiel debat om papirstemmesedlens fremtid i informationssamfundet.

I Indenrigsministeriet har vi allerede gjort os nogle overvejelser om en eventuel indførelse af elektronisk stemmeafgivning her i landet. Et udvalg under Indenrigsministeriet afgav allerede for et par år siden, det var i 1993, en betænkning, der hed »Valg og edb«. I betænkningen beskrives bl.a. de forskellige former for elektronisk stemmeafgivning og elektronisk stemmeoptælling, der er taget i brug andre steder rundt omkring i verden.

I USA har man f.eks. i mange år foruden mekaniske stemmemaskiner benyttet forskellige former for elektronisk stemmeoptælling af papirstemmesedler, og i de senere år har man tillige i begrænset omfang benyttet elektroniske stemmemaskiner. I Europa er det, så vidt jeg ved, kun i Holland, at man har en længere tradition for papirløse valg.

Den hollandske valglovgivning har således lige siden 1965 åbnet mulighed for, at de hollandske kommuner kan beslutte at anvende en mekanisk stemmemaskine, senere afløst af en elektronisk stemmemaskine, i stedet for den gode gamle papirmetode, og det er tilfældet både ved parlamentsvalg og ved lokale valg. Kommunerne skal selv afholde udgifterne til anskaffelse af stemmemaskinerne. I 1993 blev det anslået, at ca. 10 pct. af de hollandske kommuner – og de dækkede ca. 20 pct. af vælgerne – bruger disse edb-stemmemaskiner. Og inden for de senere år har der i Belgien været forsøg med bindende elektronisk stemmeafgivning i udvalgte områder af landet.

Og det, som jeg godt vil sige med det, er, at de teknologiske og praktiske forudsætninger for at overgå til elektronisk stemmeafgivning allerede i dag er til stede. Der er elektroniske stemmemaskiner på markedet, f.eks. en hollandsk model, og det er der jo ikke noget mærkeligt i, eftersom det var dem, der var frontløbere på området. Den hollandske model er dog en simpel model sammenlignet med den højteknologiske, centraliserede model, som forslagsstillerne har i tankerne.

Den simple model giver imidlertid nogenlunde de samme fordele som den højteknologiske, nemlig at det endelige valgresultat kan foreligge ganske kort tid efter, at stemmeafgivningen er afsluttet, og at man dermed så også undgår det store arbejde, der naturligvis er med manuel stemmeoptælling både på valgaftenen og ved den fintælling, der skal finde sted bagefter.

At de teknologiske og praktiske forudsætninger for at overgå til papirløse valg er opfyldt, er efter min opfattelse og efter regeringens opfattelse imidlertid ikke ensbetydende med, at det absolut skulle være en god idé at følge i hælene på bl.a. Holland. Det vil sige, at vi synes ikke nødvendigvis, at det er en særlig god idé at afskaffe papirstemmesedlerne. Det er der to årsager til:

For det første vil det blive meget dyrt at overgå til elektronisk stemmeafgivning. Med det nuværende prisniveau for elektroniske stemmemaskiner vil besparelsen ved at afskaffe papirstemmesedler og dermed undgå de udgifter, der knytter sig til, at man tæller manuelt op, langtfra kunne dække udgifterne til forrentning og afskrivning af prisen for indkøb af stemmemaskiner, og det er så det første argument.

Det andet er – jeg vil godt sige, at det er vel det mest afgørende efter min opfattelse – at den

nuværende folkelige kontrol med valgprocessen jo så pludselig forsvinder ud af billedet. Så går man fra noget, som der faktisk er et stort folkeligt engagement i, over til en særlig specialistkontrol. Det er et aspekt, som forslagsstillerne efter min opfattelse går meget let hen over i bemærkningerne til beslutningsforslaget, men det spiller en stor rolle for regeringens holdning.

Den almindelige vælgers mulighed for at kontrollere, at valghandlingen foregår korrekt, samt muligheden for efterfølgende at kontrollere valgresultatet ved at foretage en fornyet optælling af stemmerne har efter min opfattelse en helt afgørende betydning for det, som man vel kan kalde den folkelige tillid til hele valgprocessen. Og det er jo ikke helt ukendt, at der indimellem er situationer, hvor stemmerne ligger meget, meget tæt, og at man derfor må igennem en nervepirrende tjekoptælling.

En tilsvarende mulighed for folkelig kontrol foreligger ikke ved elektroniske løsninger og slet ikke ved den centraliserede model, som forslagsstillerne lægger op til. Så derfor er det regeringens opfattelse, at papirstemmesedlen langtfra har udspillet sin rolle som, man kan vel næsten kalde det medium for vælgernes stemmeafgivning.

Dermed er det så sagt, at regeringen ikke synes, at der er anledning til på nuværende tidspunkt at iværksætte yderligere udredningsarbejder eller at bruge statsmidler til forsøg på området, heller ikke med henblik på, at vi engang i det 21. århundrede eventuelt kan overgå til papirløse valg, sådan som forslagsstillerne er inde på.

Men naturligvis er det da sådan, at hvis man fra kommunal side fremsætter ønske om at få adgang til for egen regning at gennemføre et forsøg med bindende elektronisk stemmeafgivning, så vil vi da se positivt på, at der er nogle, der godt vil forsøge sig ad den vej. Det gælder i hvert fald, hvis det drejer sig om forsøg i forbindelse med kommunale valg. Regeringen vil i givet fald være indstillet på at forelægge et lovforslag for Folketinget, som kunne give en lov-hjemmel til et sådant forsøg.

Men jeg finder ikke, at det vil være rimeligt at bede Folketinget om at give hjemmel til elektronisk stemmeafgivning, hvis der ikke samtidig kan gives Folketinget konkret besked om, hvordan en sådan hjemmel skulle udnyttes; den modifikation vil jeg gerne lægge ind i det.

På det foreliggende grundlag må vi afvise Fremskridtspartiets forslag om, at man nu på et

så uspecificeret grundlag, som her er beskrevet, skulle gå ind i en videre aktion på dette område.

Jørn Pedersen (S):

Man kan jo stille sig selv spørgsmålet her ved behandlingen af B 1, hvad det egentlige formål med forslaget er. Det fremgår jo klart, at det drejer sig om elektronisk stemmeafgivning, men hvis man læser bemærkningerne, kunne man godt fornemme, at det måske dybest set handler om noget ganske andet, for man henviser i sin argumentation til, at et par ledende politikere fra dette Ting i Morgenavisen Jyllands-Posten har givet udtryk for et stærkt ønske om nogle flere folkeafstemninger.

Så derfor er mit indledende spørgsmål til forslagsstillerne: Er det for at forbedre eller ændre på det nuværende system, eller er det for at gearre et system, der matcher Fremskridtspartiets tanker om en forfærdelig masse folkeafstemninger i fremtiden? Jeg ved godt, at jeg dermed måske tager hul på debatten om beslutningsforslag nr. B 2, der kommer til behandling senere her i salen, men jeg ser en kobling dér.

På Socialdemokratiets vegne vil jeg sige, at betænkning nr. 1248 afgivet af valgogpørelsesudvalget om valg og edb, som indenrigsministeren tidligere her fra Folketingets talerstol har gjort rede for, jo når til den konklusion, at det ikke på nuværende tidspunkt er ønskeligt at indgå i nogen former for elektronisk afstemning, og det synes vi er en fornuftig konklusion. Den er trods alt kun en 2-3 år gammel, så den må vi nok lytte til, også i betragtning af, at man netop i den undersøgelse har været rundt omkring i hele verden for at se, hvordan det så går de steder, hvor man har prøvet.

Men jeg vil godt sige, at Socialdemokratiet har en række betænkeligheder ved dette forslag, og den første betænkelighed går på det meget jordnære, det traditionelle, for vi har her i Danmark siden 1903 brugt stemmesedlen, når vi har afgjort offentlige valg. Og jeg tror, man må sige, at det system, vi har med stemmesedlen, har en meget, meget stor og bred folkelig opbakning. De danske vælgere har tillid til det system. Desuden indebærer det en meget, meget stor fordel, nemlig at der ikke kræves nogen specielle kvalifikationer for at medvirke ved et valg og for at kontrollere et valg. Det er fuldt gennemskueligt for alle parter.

Et andet spørgsmål, som jeg også synes man bør stille om B 1, er, hvilke faldgruber der kan ligge omkring sikkerheden. Jeg tror, det er altaf-

gørende for et hvilket som helst valgssystem, vi her i Danmark vælger, at sikkerheden er fuldstændig garanteret, og at den er fuldstændig i top.

Ministeren har tidligere været inde på økonomien i det her, og dér må vi nok også sige, at det er muligt, det bliver dyrere. Det vil jeg ikke beskæftige mig så meget med. Men jeg synes, det er meget, meget væsentligt, at i de situationer, hvor der måtte være tvivl, har man med stemmesedlen mulighed for at foretage stort set lige så mange omtællinger, som det være ville.

Jeg vil også godt sige som et andet argument, at det jo i Danmark er kommunerne, der er valgansvarlige. Det er det, uanset hvilken type valg vi taler om, og jeg tror faktisk, det er et meget, meget godt princip, at det er sådan. Det bør det også være fremover, og derfor mener jeg også, at hvis et krav eller et ønske om at gå over til elektronisk stemmeafgivning skulle komme frem til overfladen, så bør det komme fra de kommuner, der sidder og er vant til at afvikle alle de praktiske forhold.

Dermed har jeg også sagt, at det her forslag mener jeg ikke og mener Socialdemokratiet ikke er noget, som vi fra Folketingets side skal gå ind i på nuværende tidspunkt, både på grund af de undersøgelser, man har lavet, og på grund af, at det er kommunerne, der står for valgene. Hvis nogle kommuner kommer og spørger: Må vi lave nogle forsøg under de og de forudsætninger, så vil vi kigge positivt på det, men det nærværende forslag afviser vi på nuværende tidspunkt.

Else Winther Andersen (V):

Den demokratiske proces, det selv at møde aktivt frem og afgive sin stemme, mener jeg er en vigtig del af vores demokrati. Det er jo altid efter, at der har været en informationskampagne, en diskussion, en debat og en orientering om det, hvori vi også ser at pressen er involveret, at man så går til valg. Det her med at gå til valg er med andre ord noget, som man er fælles om, hvad enten det er kommune-, amts- eller folketingsvalg. Så alene derfor kan jeg godt sige, at Venstre ikke kan stemme for Fremskridtspartiets beslutningsforslag her.

Vi er også betænkelige ved, om det sikkerhedssystem, vi har på hele edb-området, er sikkert nok endnu. Er hele den elektroniske afstemning sikker nok endnu? Og hvis det skulle ske på den måde, som man har foreslået med beslutningsforslaget fra Fremskridtspartiets

side, ved, at man bl.a. kunne køre en ekstra kode eller streg ind på vores sygesikringskort, ja, så går vi jo ind og indfører borgerkort ad bagdøren, uden at vi reelt har taget en debat om det – også her i Folketingssalen, om det er den måde, vi ønsker at køre vores informationsfund videre på i forhold til den enkelte borger.

Der er vel også noget rent praktisk i det her. Der er vel noget rent praktisk i, hvad der vil ske, hvis det, der hedder Nettet, bryder ned sådan en dag, hvor man har elektronisk afstemning. Det kunne da være lidt interessant selvfølgelig, men jeg er ikke sikker på, at det vil være så spændende.

Der er også noget andet i det. Det fællesskab, som vi jo trods alt oplever ved at gå samlet til en valghandling, mener jeg er noget værdifuldt. Hvis man ikke skal hen og foretage den her handling og opleve, at der er andre, der gør det samme på samme tid, så mener jeg, det godt kan blive farligt for hele vores demokratiske udviklingsproces i Danmark. Så det gør også, at Venstre ikke for nærværende med de vilkår, der ligger for det, kan gå ind for det her forslag.

Og til allersidst vil jeg da godt fremhæve en ting, som den forrige taler også havde med. Det her er jo i den grad at gå ind og lovgive på et område, hvor det er kommunerne, der ellers varetager den opgave og også indtil nu har varetaget den på en god måde. Så når vi engang – hvis vi nogen sinde kommer så langt – skal ændre på det her, så skal vi i hvert fald have et bedre beslutningsgrundlag, end vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, om jeg ikke har forstået Venstres politik rigtigt: at man går ind for flere folkeafstemninger ikke blot i kommuner og amter, men også på landsplan. Det er i hvert fald den opfattelse, jeg har fået af Venstres politik igennem årene; jeg har opfattet det sådan, at man er interesseret i flere folkeafstemninger.

Så kommer men'et: Man er ikke så interesseret i den elektroniske afstemning, for man føler sig ikke tryk i Venstre. Men jeg troede netop, et parti som Venstre havde sat sig ind i den teknologiske udvikling, og at man netop var et såkaldt moderne liberalt parti, der var klar over, at der kan opbygges store sikkerhedsmæssige foranstaltninger netop på dette område. Så hvis det kun er den teknologiske udvikling, der er skepsis over for på dette område, og som er

medvirkende til, at man fra Venstre ikke ønsker at støtte forslaget, så må jeg erkende, at så vil jeg gerne sige tak, for så er det en kæmpe åbning fra Venstre over for forslaget.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg vil gerne sige til Fremskridtspartiets ordfører, at jeg på intet tidspunkt har talt om, at vi gik ind for flere folkeafstemninger. Jeg har forholdt mig til det beslutningsforslag, der ligger, og hvor man snakker om elektronisk afstemning. Så det er i hvert fald en misforståelse, vil jeg godt sige. Men lad os forholde os til det beslutningsforslag, der ligger her, og at det er den elektroniske afstemning, som vi taler om.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Vi er fuldstændig enige med Venstres ordfører: Vi skal forholde os til det forslag, der foreligger nu, men hele grundlaget, hele basis for at komme videre er jo, at man er interesseret i flere folkeafstemninger – også på landsplan – og det ved jeg står i Venstres program at man er. Så hele hurdlen ligger i, at man er utryk ved den teknologiske udvikling på området; det er konklusionen, og derfor: Hvis vi kan dokumentere, at der ikke er problemer her, så forstår jeg at Venstre accepterer forslaget.

Chr. O. Aagaard (KF):

Jeg skal allerførst beklage, at vores ordfører, fru Pia Christmas-Møller, ikke kan være til stede, og jeg skal på hendes vegne holde ordførertalen.

Det Konservative Folkeparti finder, at det er et spændende forslag, der her er fremsat. Vi er enige i, at Danmark er et højteknologisk land, og at teknologien på et eller andet tidspunkt også vil komme med løsningsforslag til effektivisering af stemmeafgivning. Vi er også enige i, at valg er særdeles ressourcerævrende rent mand-skabsmæssigt og dermed også økonomisk, og vi kan også være enige i, at opstarten af et elektronisk stemmesystem på et givet tidspunkt skal ske parallelt med det eksisterende.

Men der er også forhold, hvor vi bestemt er uenige med forslagsstillerne, f.eks. at stemmemaskiner skulle kunne opstilles på posthuse eller lignende. Vi er absolut af den opfattelse, at det vil forfladige stemmeafgivningen, for slet ikke at tale om det kontrolmæssige.

Vi er også uenige i, at f.eks. sygesikringsbeviset kunne være det ideelle som afløser for valg-

kortet og valgbogen, men her kunne man måske finde et elektronisk valgkort, som kunne udleveres, inddrages og genbruges.

Det, vi i Det Konservative Folkeparti vil lægge vægt på, er, at en valgdag, uanset om det er en folkeafstemning eller valg til Folketinget, amtsrådet eller kommunalbestyrelsen, skal være noget særligt. Det må ikke forfladiges. Teknologien må aldrig bidrage til en forfladigelse af det ansvar, som påhviler vælgerne i forbindelse med stemmeafgivningen, men skal være til hjælp.

Så vi finder altså ikke, at forslaget her sin grundighed til trods dokumenterer, at tiden er moden, og derfor støtter vi ikke en opfordring til regeringen om i næste samling at fremsætte lovforslag herom.

Men vi kunne derimod godt være med til en opfordring til regeringen om at fremskaffe materiale om, hvilke lande der til dato har brugbare erfaringer med forsøg med elektronisk stemmeafgivning, og såfremt disse findes, så var det et forslag værd at opfordre regeringen til at drøfte disse med Kommunernes Landsforening.

Det er trods alt kommunerne, der – som det allerede er nævnt her i dag – står med ansvaret for den praktiske gennemførelse af valg og folkeafstemninger, og det er også kommunerne, der betaler udgifterne hertil.

Kan der ud af dette komme et brugbart, et enklere og ikke mindst et bedre system end det, vi alle som vælgere kender i dag, er De Konservative parate til at drøfte sagen på ny.

Så lad forslaget til et nyt stemmesystem komme nedefra, og lad så Folketinget vurdere, om det er et forslag, der kan afløse vore papirstemmesedler. Så kan vi på det tidspunkt også drøfte de økonomiske konsekvenser, for jeg er enig med tidligere talere i, at der sikkert ikke vil være tale om et billigere system end det, vi kender i dag.

Kristen Touborg (SF):

I SF har vi ingen ambitioner om at indføre et trykknappedemokrati i Danmark, og det kan ideen om elektronisk afstemning være det første skridt hen imod, så vi fjerner os fra det repræsentative demokrati og nærmer os et gallupdemokrati.

Det er efter vores opfattelse vigtigt, at man værner om det repræsentative demokrati i en tid, hvor informationsmængden bliver stadig større, og hvor man vel næsten kan tale om

informationsforurening. Vi finder derfor, at vi må bevæge os med stor forsigtighed i det her spørgsmål.

Forslagsstillerne har ret i, at den måde, hvorpå vi i dag foretager folketings- og kommunalvalg samt folkeafstemninger, er ret gammeldags og tidrøvende. Det er omstændeligt at trykke de mange stemmesedler, at foretage manuel optælling, fintælling m.v., og derfor kunne det godt være fristende at gå over til elektronisk afstemning, da det vil lette arbejdet og fjerne de fejlkilder, som man ved der er i forbindelse med den manuelle optælling. Modsat må man jo så sige, at en fornyet fintælling også har en værdi.

SF vil alligevel stemme nej til forslaget, da det vil pålægge regeringen at fremsætte forslag om elektronisk afstemning generelt. SF kan i stedet for pege på muligheden for forsøg med elektronisk afstemning i et mindre område, eventuelt i en hel kommune, så man kan se, hvordan det rent teknisk kan fungere, og hvorledes borgerne tager imod forsøget.

I den forbindelse skal vi understrege, at vi ikke ønsker dagligstueafstemninger. Borgerne skal altid møde op på valgstedet, og det elektroniske system, man forsøger at anvende, skal være så simpelt, at alle, selv fru Jensen på 85 år, kan betjene det.

Vi tager derfor afstand fra de Storm P.-agtige tanker, som vi synes forslagsstillerne giver udtryk for i nogle af deres bemærkninger til forslaget, f.eks. det, at hver vælger får tilsendt en pinkode plus en kodehusker, hvor det i det virkelige liv faktisk er sådan, at vælgerne ikke altid har hukommelse til at få det valgkort med, som de får tilsendt, og det er faktisk også sådan, at når man sidder ude på valgstederne, så man må rekonstruere disse sedler. Derfor er der ingen grund til at tro, at en pinkode og en kodehusker vil gøre tingene lettere for befolkningen. Jeg tror ikke et ord på, at det dér vil fungere i det virkelige liv.

SF siger ja til modernisering af valgsystemet og nej til beslutningsforslaget, som det ligger her.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg er ked af, hr. Touborg fik klassificeret det som en Storm P.-model. Altså det, det handler om, er, at vi kan vælge at gøre, som man har gjort i nogle lande, nemlig have elektroniske afstemningssteder. Det har man bl.a. i en række stater i USA, og det foregår på den måde, at

man f.eks. på posthuse, i banker og andre steder opstiller elektroniske afstemningssteder.

Hvis man mener, at det er alt for kostbart, og at folk alligevel ikke vil benytte sig af det, så har vi i bemærkningerne peget på, at det kan ske hjemmefra. Og for at folk så ikke kan misbruge det ved at stemme for naboen eller ved, at sønnen eller datteren stemmer tre gange osv., så hører der altså en pinkode med. Og det er jo ikke mere besværligt med sådan en pinkode, end at de fleste dankortbrugere i dag har en pinkode. Vi tror, at det moderne menneske sagtens kan finde ud af det.

Det, det handler om for Fremskridtspartiet, er at få sat en udvikling i gang, og hvis det med pinkode, telefonlinjer osv. af teknikere siges ikke at være 100 pct. sikkert, skal vi ikke benytte os af det.

Elisabeth Arnold (RV):

Ved første øjekast kan det godt være fristende at se positivt på Fremskridtspartiets forslag om elektronisk stemmeafgivning, for hvis man læser forslaget, så kan man se, at der lægges op til nogle økonomiske besparelser og nogle lettelser. Man skal så i øvrigt foretage valghandlingerne som i dag, blot slipper man for noget papirarbejde ved optællingen og ved kontrol-tællingerne.

Men når man går nærmere ind i det, kan man jo godt se, at det, der lægges op til, er, at vi nærmer os det, som den forrige ordfører kaldte trykknappdemokratiet, hvor man i stedet for at gå hen til valglokalet går på posthuset. Næste udviklingstrin bliver vel, at man bliver derhjemme, tager telefonen og indtaster sit valg hjemme fra sofaen.

Den udvikling er vi i Det Radikale Venstre fundamentalt imod. Det kan godt være, at kommende generationer af vælgere vil sige, at vi er gammeldags og fodslebende, at vi ikke vil følge med tiden, sådan som Fremskridtspartiet gerne vil have os til, men det må så være en kommende generation af vælgere, som i dag er opvokset med edb-spil osv., der vil indføre det system. Det bliver ikke den generation, jeg tilhører.

Jeg har mange gange været ude som valgobservatør i nye demokratier og har set værdien af, at man kan tjekke og gentjekke og vurdere hvert enkelt sat kryds og hver enkelt stemmeseddels udformning. Hvilken måde er det kryds sat på? Er det den ene eller den anden kandidat, der er stemt på? Jeg mener, det er afgørende, at man fastholder den mulighed for bred kontrol

med de afgivne stemmesedler, også for at observatører fra andre partier kan stå og se, om det nu også er gået rigtigt til.

Hvis man går over til elektronisk stemmeafgivning, hvilket jeg ikke vil udelukke kan ske i en fremtid på et eller andet tidspunkt, så vil der stadig væk være skridtet, fra stemmen er afgivet på posthuset eller hjemme i sofaen, og til, at den bliver talt op et eller andet fjernt sted, som man ikke kan kontrollere. Man kan ikke vide, hvad der sker med den undervejs, og det mener jeg er et risikomoment, som er meget ødelæggende for demokratiet.

Derfor vil vi fra radikal side sige, at det ikke bliver sammen med os, at der bliver indført den her form for stemmeafgivning. Men, som ministeren også sagde, vi vil naturligvis se på det, og hvis der er kommuner, som ønsker at gennemprøve det, vil vi da ikke sætte os imod fremskridtet. Det vil man ikke slippe godt fra. Men vi vil ikke tage initiativet, og vi vil heller ikke støtte et initiativ, der kommer fra Folketinget.

Kim Behnke (FP):

Der er flere grunde til, at vi i Fremskridtspartiet synes, at det er en god idé med elektronisk stemmeafgivning. Den første er, at Fremskridtspartiet har det generelle synspunkt, at vi synes, det er vigtigt, at vi i Danmark benytter os af flere folkeafstemninger.

Når vi stiller forslag om flere folkeafstemninger, som vi bl.a. skal diskutere senere på dagen, bliver vi ofte mødt med det argument, at det enorme apparat, der skal stilles op for at afholde en folkeafstemning, er for kostbart, for besværligt og for ressourcekrævende, og at der er alt for mange mennesker involveret i at gennemføre en folkeafstemning.

Dér har vi så gjort det, at vi har kigget rundt i den store verden og har studeret noget af den litteratur, der også er udkommet på dansk om temaet, og det viser sig altså, at man i en række andre lande har gode, positive erfaringer med elektroniske afstemninger. Elektroniske afstemninger giver den fordel, at man ikke behøver det store, tunge apparat, som vi normalt benytter os af i Danmark ved valg handlinger og ved folkeafstemninger, og så kommer det, der i virkeligheden er det afgørende: at vi i Danmark begynder at komme med i denne udvikling.

For et par valg tilbage i Norge blev der i et enkelt distrikt i Oslo gennemført elektronisk afstemning. Det skete som en parallelafstemning med den manuelle, hvis man kan kalde det

det. Det viste sig, at man kun fik én erfaring ud af det, for undervejs i systemet brød elektroniken sammen, og man nåede ikke andet end at få det afprøvet som en mulighed.

I Danmark vil det være sådan, at hvis vi skal have indført elektroniske afstemninger, så vil det være helt afgørende, at vi får testet nogle metoder, vi får testet noget teknik og vi får befolkningen til også at mene noget om det her, og det kan kun lade sig gøre, hvis vi begynder på en udvikling. Hvis vi læner os tilbage og siger: Lad os nu se, engang om nogle generationer, når computerbørnenes generation er vokset op, så kan det være, at de vil benytte sig af det, vil det være ærgerligt, hvis vi ikke i mellemtiden har gjort samfundet den tjeneste at få de her ting testet og afprøvet.

For Fremskridtspartiet ville det allerbedste, man kunne gøre, være, at man ved f.eks. kommunevalgene i 1997 udtog nogle kommuner og lavede parallelafstemninger, sådan at man havde den manuelle afstemning og så begyndte at forsøge sig med elektronisk afstemning og lod det være frivilligt for folk, om de havde lyst til også at stemme elektronisk. Så kunne teknikerne få erfaring, og det udstyr, der skal bruges, kunne blive afprøvet og justeret – med det resultat, at vi i løbet af nogle år ville have et fuldt funktionsdygtigt system.

Den bemærkning, vi har i forslaget, om, at den tekniske standard skal være i orden, mener vi er meget vigtig. Det at gennemføre en afstemning eller en valghandling er noget af det vigtigste i vores demokrati, og derfor må der ikke bagefter rejses tvivl om, hvorvidt det er foregået på ægte demokratisk vis.

Vi kan ikke leve med, at en computerhacker den efterfølgende dag i en formiddagsavis fortæller, at han har da for resten været inde at flytte 10 stemmer fra én kandidat til en anden, og det så viser sig at være korrekt.

Netop derfor er det også vigtigt, at teknikerne får mulighed for at afprøve disse ting og finde ud, hvordan man beskytter det, hvordan man krypterer osv., så de her ting er 100 pct. sikre, sådan at vi i løbet af nogle år har et færdigt system, som så til den tid giver vælgerne den berigelse, at de – når de har været henne at foretage afstemningen, hvis det sker på et samlet sted, eller har gjort det hjemmefra, hvis man finder ud af, at den metode er den bedste – allerede få minutter efter, at valghandlingen er afsluttet, kender resultatet, har præcise statistikker osv.

Jeg skal minde Folketinget om, at resultatet af sidste kommunevalg, som altså fandt sted i 1993, har Danmarks Statistik først været i stand til at aflevere her for en uge siden. Så mange år har Danmarks Statistik brugt på at komme med det hæfte med det samlede færdige resultat, at det kommer, kort tid før næste kommunevalg går i gang.

Det duer selvfølgelig ikke, at tingene fungerer så dårligt, og fordelen vil i fremtiden være, at når man har den elektroniske registrering af det hele, lige så hurtigt computeren har regnet resultatet ud, kan man begynde at printe disse komplette valglisten ud, der viser en præcis optælling af stemmer på enkelte kandidater osv.

Det kan godt være, at Folketingets flertal finder, at vi i Fremskridtspartiet er for langt forud for vores tid. Det må vi tage på vores kappe. Vi håber, at vi med nærværende forslag er i stand til at få en debat i gang og få undersøgt den teknik osv., der hører til.

I hvert fald skal jeg på Fremskridtspartiets vegne give forslaget den fulde støtte.

Frank Aaen (EL):

Jeg skal starte med at sige til hr. Christian Aagaard, at også jeg beklager, at den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller, ikke kan være til stede til denne debat. Jeg er alvorligt bange for, hvad hun går og laver ovre i Finansministeriet.

Så vil jeg sige om beslutningsforslaget, at vi såmænd gerne medvirker til forsøg med elektronisk stemmeafgivning, og vi synes bestemt ikke, at man behøver at vente, til vores børn bliver ældre.

Men jeg er helt tryk ved det, som indenrigsministeren sagde, nemlig at hvis kommuner beslutter sig for, at de gerne vil lave sådanne forsøg, vil man også i Indenrigsministeriet være positiv over for at lade det gennemføre. Det synes jeg sådan set er en god måde at se på tingene på. Er der et sted stemning for det, kan man også komme igennem med det. Jeg synes sådan set, at det er på den måde, man bør se det, og jeg er faktisk i forlængelse heraf helt enig i indenrigsministerens overvejelser om, at der skal være en selvstændig diskussion om, hvordan man sikrer den folkelige kontrol med afstemningsprocessen, hvis man går over til nye afstemningsformer.

Vi er altså sådan set positive nok over for, at der kan udvikles forsøg, men vil så også på baggrund af det forslag, der her foreligger, under-

strege, at vi stadig væk mener, at det er en vigtig del af processen, at afstemninger skal ske på et afstemningssted, at vi er imod lynafstemninger, at der bør være ordentlig tid til debat, og at vi i det hele taget er imod et mylder af afstemninger.

Vi synes, at folkeafstemninger er noget, der skal forbeholdes vigtige spørgsmål. Det er en stor begivenhed. Der skal være tid til debat, være tid til at udfolde aktiviteter, være tid til at afprøve synspunkter og være tid til at undersøge spørgsmål. Derfor er vi aldeles imod de ideer, der kunne være om at lave en slags tv-demokrati, hvor man sidder hjemme foran skærmen, der måske i et par uger har oppisket en folkestemning, og så straks udløses der en folkeafstemning, hvor man går hen til telefonen og afgiver sin stemme. Det er vi ikke med på.

Vi vil sådan set tilslutte os indenrigsministerens udtalelser. Måske er vi lidt mere positive over for ideen om, at elektronisk stemmeafgivning kan komme, men vi har altså ikke nogen intention om at presse på og ønsker ikke at støtte det beslutningsforslag, der her foreligger.

Arne Melchior (CD):

Fremskridtspartiet kan ikke klage over, at der ikke er gjort meget ud af behandlingen fra de forskellige ordføreres og fra ministerens side, selv om det er en begravelseshandling for den nyfødte, vi overværer, og jeg vil da også godt kaste jord på.

I CD tror vi ikke på, at en eneste dansker vil blive den mindste smule bedre betjent eller mere glad ved, at dette forslag vedtages.

Nu skal man jo ikke fortvivle over, at ens forslag bliver jordet i første omgang. Jeg har såmænd i sin tid fremsat forslag om en sekretærordning for folketingsmedlemmer. Det gik alle imod. Så gik der 3, 4, 5 år, og så blev det vedtaget med stor majoritet, og det har jo udviklet sig siden. Så held og lykke! Jeg tror nu ikke, at jeg – og dårligt nok min unge kollega hr. Kim Behnke – vil komme til at opleve, at de tider indtræffer, hvor dette forslag nyder fremme, men man skal jo være forsigtig med at se for langt frem.

Hr. Kim Behnke var ked af, at det endelige resultat af kommunevalget i 1993 først er udkommet for ganske nylig fra Danmarks Statistik. Helt ærligt, jeg tror ikke, at der er et eneste menneske i Danmark, der, indtil dette hæfte udkom, har savnet det. Så jeg kan kun gentage, at der ikke er en eneste, der bliver gledere eller

lykkeligere eller får nogen lettelse, hvis dette forslag skulle nyde fremme. Nok om dét.

Selve forslaget overskrift taler også om folkeafstemninger, og den socialdemokratiske ordfører gjorde ganske rigtigt opmærksom på, at det nok var det, der var hensigten – det fremgår så af beslutningsforslag nr. B 2 og nr. B 3 – og også hr. Jan Kørpe Christensen var oppe i en kort bemærkning og sagde noget til Venstre om, at det hele drejede sig jo ikke så meget om elektronik, men om elektronik som værktøj til flere folkeafstemninger.

Derfor vil formanden sikkert tillade, at også jeg nævner begrebet folkeafstemning her i denne omgang, og jeg skal da meddele både hr. Jan Kørpe Christensen og de øvrige forslagsstillere, at der intet er indtruffet, siden partiet tidligere, nemlig i henholdsvis 1991 og 1993, fremsatte forslag om flere folkeafstemninger, som gør forslaget mere berettiget.

Både for at spare Folketingets tid, og fordi jeg skal være til et andet møde klokken 5, vil jeg da gerne om folkeafstemninger henvise til, hvad jeg selv sagde i 1991, den 27. november, og hvad min kollega fru Sonja Albrink sagde den 2. april 1993, og vi mener stadig væk det samme om folkeafstemninger.

Jeg forventer, at beslutningsforslag nr. B 2 og nr. B 3 får lige så fredsommeligt en behandling og afskaffelse, som beslutningsforslag nr. B 1 har fået i denne omgang.

Ole Donner (DF):

Jeg vil starte med at sige, at Dansk Folkeparti støtter det fremsatte forslag hundrede procent. Vi synes, det er en god idé at komme i gang med det her. Der er mange ting, der skal afprøves, som det også er sagt her tidligere. Man har allerede en vis del af teknikken fremme, og så er det klart, at der skal ske en tilvænnning af befolkningen til at komme i gang med det her, for man skal have nogle specielle stemmemaskiner, sådan at også ældre mennesker sagtens kan finde ud af, hvordan de skal betjene disse ting.

Der har været talt meget om, at det er kommunerne, der skal komme med ønsket, og Venstres ordfører var bl.a. inde på, at det skulle vi ikke sidde og lovgive om her. Jeg gør så opmærksom på, at det jo trods alt er Folketinget, der også har vedtaget den kommunale valglov, og at det også er Folketinget, der skal ændre i den, hvis det skulle være tilfældet, at man ønskede det.

En ting, der ikke har været talt om, er menighedsrådsvalg og valg til skolenævnene. Det var et glimrende sted at starte. Der kommer ikke ret mange procent af vælgerbefolkningen. Der har man tid til at afprøve systemerne, og det ville være en meget god idé. Derfor synes jeg, at når regeringen er positiv over for at ændre lovgivningen og skabe et lovgrundlag, hvis der kommer ønske om det, kunne man godt skaffe det grundlag allerede på nuværende tidspunkt, for så var der mulighed for at gå i gang.

Ministeren kom med en god redegørelse ved starten af behandlingen af dette forslag og fortalte bl.a., at i Holland og Belgien kørte der nogle forsøg, og fortalte om en stemmemaskine, som var på markedet. Jeg håber da, at vi under udvalgsarbejdet kan få en beskrivelse af sådan en stemmemaskine for at se, hvorledes den virker.

Ministeren sagde også, at hun havde nogle betænkeligheder ved at gennemføre det her. Hun sagde, at det først og fremmest ville blive dyrt. Man havde regnet ud, at de udgifter til en papirafstemning, man kender i dag, ikke ville kunne dække forrentning og afskrivning. Nej, men det er jo, fordi man går ud fra, at der kun er kommunevalg hvert 4. år, og at man har nogle regeringer, der bliver siddende i 4 år, uanset hvad der sker. Men hvis det blev, som det var i 1970'erne, hvor de nogle gange kun sad 8 måneder og nogle gange en 12-14 måneder, ville det blive meget dyrt med disse papirafstemninger. Jeg synes ikke, at det argument var så godt.

Så har der været talt meget om, at man ikke skal forfladige sådan et folketingsvalg. Nej, det skal man heller ikke; man kunne jo sagtens fortsat bede folk om at bevæge sig frem til de almindelige afstemningssteder, og man kunne også stadig væk have tilforordnede; så var der ikke nogen problemer i det.

Så var ministeren også inde på spændingen og det tætte opløb, der nogle gange er. Hvis det er elektronisk, er det også spændende, men da vil det jo vise sig med det samme, om der er én eller fire stemmer til forskel. Jeg husker ved sidste kommunevalg, at en af ministerens partifæller, borgmesteren i Nysted, på valgaftenen manglede fire stemmer til sit parti. Da de ikke kunne få det til at gå op, pakkede han stemmesedlerne i bagagerummet på sin bil og tog dem med hjem, og dagen efter fik de det til at gå op, og da manglede han ikke fire stemmer. Jeg siger ikke, der er foregået noget forkert, men jeg kunne godt have tænkt mig, at man havde kendt

antallet af blanke stemmer på valgaftenen og blanke stemmer dagen efter.

Vi støtter helhjärtet forslaget.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil da starte med af hele mit hjerte at sige tak for debatten.

Først indenrigsministeren: Det glæder mig, at regeringen har overvejet muligheden og også har lavet en betænkning om det. Det vil sige, at vi altså er inde på de samme ideer. Jeg siger da også tak for, at regeringen har indhentet oplysninger fra både Holland og USA, hvor man egentlig har kørt det her i flere år – og efter de oplysninger, vi har til rådighed, faktisk med succes. Ministeren afsluttede med at sige, at de teknologiske og praktiske muligheder allerede findes i dag, og jeg er da glad for, at også regeringen har fundet ud af, at det rent faktisk er tilfældet.

Så sagde ministeren, at det ikke var ensbetydende med, at regeringen ville støtte det her, og hun gav 2-3 begrundelser. Den første begrundelse var, at det ville blive dyrt; det kunne jo så komme an på en prøve. Nyt er som regel altid dyrt, men vi ved, at edb og andet udstyr, der ligner det, er gået ned i pris de sidste 30 år. Hvornår bunden er nået, ved vi jo ikke, men der er ingen tvivl om, at når det har været muligt i Holland og USA i mange år, er prisen helt nede. Vi har jo også telefonvæsenet osv. her i landet, som ville være interesseret i at kunne køre systemet rent praktisk for os. Så jeg er ikke overbevist om, at det behøver at blive dyrere.

Så sagde ministeren som en anden begrundelse for at sige nej, at kontrollen forsvinder. Det er jeg nu altså heller ikke enig i. Der skal stadig væk være kontrol, og der skal stadig væk være valgtilforordnede osv. Hvad kontrol er der med dankort? Da de startede for – jeg ved ikke – 15 år siden, var folk jo også bange for manglende kontrol og for, at andre kunne tage noget på deres dankort. Det er der vel egentlig ingen der går og spekulerer så meget på i dag.

Så sagde indenrigsministeren, at regeringen er positiv over for, at der laves forsøg, og at kommunerne kan få lov til det. Det er faktisk det, vi beder den kære indenrigsminister om. Der står direkte i forslaget, side 1, at vi foreslår, at der bliver lovhjæmmet til anvendelse af elektronisk afstemning i forbindelse med folketingsvalg, kommunevalg og amtsrådsvalg.

Det, vi beder om, er egentlig bare, at der bliver en lovhjæmmet til at gøre det, når nu der er nogle, der vil.

Hr. Jørn Pedersen spurgte, hvad årsagen var til forslaget. Det er da et korrekt og et konkret spørgsmål, og derfor vil jeg sige, at jeg synes, vi har gjort et stort stykke arbejde – jeg tror, der er fire siders tæt skrevne begrundelser, så det vil jeg ikke komme nærmere ind på. Jeg er helt sikker på, at hr. Jørn Pedersen har læst hver linje.

Hr. Jørn Pedersen spørger så, om det skal kobles sammen med beslutningsforslag nr. B 2 og B 3, og det kan jeg bekræfte. Det er, fordi vi også ønsker B 2 og B 3 vedtaget. Vi ønsker simpelt hen flere folkeafstemninger her i landet, og når vi gør det, så ønsker vi også, at det bliver billigere, at det bliver hurtigere, og at det bliver nemmere. Så det er korrekt.

Hr. Jørn Pedersen nævner også, at vi har brugt papirstemmesedler siden 1903, og det er så en begrundelse for, at det skal vi ikke gå bort fra. Jeg kan oplyse, at vi også brugte kontanter som betalingsmiddel i flere årtier, men de sidste år har vi også haft noget, der hedder check, dankort, giro osv. Fordi man har gjort tingene siden 1903, skal vi ikke også blive ved med det ind i det næste århundrede. Der sker jo en udvikling. Og det er sådan set den udvikling, Fremskridtspartiet gerne vil prøve at tage hul på her i dag.

Fru Else Winther Andersens indlæg har hr. Jan Køpke Christensen kommenteret, det vil jeg ikke gentage.

Hr. Christian Aagaards ordførertale betragtede jeg som ret venlig og ret positiv, men hr. Aagaard nævnte, at afstemninger ikke skulle foregå på posthuse, og jeg opfordrer regeringen til at undersøge, hvordan det er i andre lande. Det er så det, regeringen egentlig også har forsøgt at indhente oplysninger om.

Hr. Touborg var også positiv over for forslag og var inde på, at SF gerne ville være med til at modernisere, og det er vi da, kan vi sige, enige med SF i, for det er faktisk det, vores beslutningsforslag går ud på.

Fru Elisabeth Arnold må nok betragtes som ret negativ i øjeblikket.

Hr. Frank Aaen var nok den, der var mest positiv, og derfor vil jeg sige tak til Enhedslisten.

Hr. Arne Melchior var nu ikke særlig positiv, men han kom trods alt med trøstende ord og ønskede os lykke og held fremover. Så også tak for det!

Hr. Ole Donner nævnte, at han støttede forslaget et hundrede procent, og mere kan vi faktisk ikke forlange.

Så jeg vil afslutte med at sige, at jeg har på fornemmelsen, at de fleste her i salen er ret posi-

tive over for forslaget, men det er jo et Fremskridtsforslag, og så er man nødt til at prøve at finde nogle argumenter for at sige nej. Men okay, man har forsøgt sig efter bedste evne, og der er ingen tvivl om, at det her forslag vil vinde gehør om 3-4 år, det er helt klart.

Jeg er tilfreds med, at vi har taget hul på debatten. Jeg synes, vi har fået positivt hul på den i dag, og det med, at vi vil tromle nogle ting igennem, er der heller ingen der direkte har nævnt, men jeg vil nævne to sætninger fra selve bemærkningerne – det er jo ikke et lovforslag, men et beslutningsforslag, som altså skal bearbejdes. Vi skriver bl.a.: »Forslagsstillerne er selvfølgelig åbne for yderligere sikkerhedsforanstaltningsforslag. Det væsentlige er, at der bliver taget hul på den moderne tidsalder.«

Der var flere, der var inde på det med sikkerheden. Det er vi også selv skeptiske over for, og det er derfor, vi gerne vil have en dialog med andre partier om, hvordan vi ordner det.

Vi skriver også til slut: »Forslagsstillerne er åbne over for forslag til den praktiske gennemførelse. Det væsentlige er, at der bliver taget beslutning om indførelse af elektronisk stemmeafgivning.«

Vi er altså åbne over for alle mulige gode og saglige kommentarer og spørgsmål og ændringsforslag. Tak for debatten!

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Ja, undskyld et lille PS: Det sete afhænger som bekendt af øjnene, der ser, og det hørte af ørerne, der hører, og så det, der er imellem ørerne. Jeg må udtale min beundring for hr. Brusgaard, når han kan gå fra denne debat som en glad mand. Det synes jeg er dejligt, for jeg elsker optimister, og det er jo dejligt at finde sådan et lyssyn. Nu er det her forslag blevet gennemhælet ned til gulvbræddehøjde, og så går en af forslagsstillerne pænt og smukt op og siger tak! Det er dejligt, men han går oven i købet op og siger, at han synes, at der er blevet vist stor imødekommethed over for det forslag, som vi andre ellers har gjort os umage for – på en høflig og respektfuld måde naturligvis – at jorde, som jeg vist kaldte det i mit første indlæg!

Man tak for optimismen, hr. Brusgaard! Jeg skal prøve at lære af den, om jeg kan svinge mig så højt op i fremtiden.

Jan K pke Christensen (FP):

Det er jo således, som også hr. Melchior udtrykte det, at vi jo har mange eksempler på – jeg tror faktisk flere, end måske CD har – at forslag fra Fremskridtspartiet er blevet afvist her i salen, når man første gang har fremsat dem, og efter nogle år ser man så, at andre, måske regeringspartier, kan komme med forslagene og få dem vedtaget.

Sådan er det jo, og det er klart, at der er en modningsproces – jeg tror, det var den konservative ordfører, der sagde det – og tiden er ikke moden til det endnu, blev der sagt. Det var faktisk det, der gik igennem alle ordf rertalerne: det her med, hvorvidt tiden nu er inde til det, og om sikkerheden er i orden, osv. Hr. Brusgaard har jo ganske ret i, at det var de aspekter, der ligesom var dem, der stoppede den her udvikling.

Vi ved, at den teknologiske udvikling g r meget, meget hurtigt, så jeg tror, at inden for få år vil man se, at der er hundrede procents sikkerhed på det her område, og det kan så medvirke til, at Fremskridtspartiet eller måske et andet parti eller en regering f r det igennem. Vi er sådan set flintrende ligeglade med, hvem det er, der f r det igennem, bare forslaget også nyder fremme i andre partier.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Det er lige til hr. Melchior: Nu er jeg så som menneske positiv – det er én af årsagerne til, at jeg er Fremskridtsmand – men en del af min positivitet stammer egentlig fra hr. Melchiors ordførertale, for hr. Melchior sagde jo selv, at han havde været forslagsstiller engang i fortiden på et forslag om, at der skulle indføres sekretærbistand her i Folketinget. Det blev nedkæmpet af alle andre partier, men 3–4 år efter var det gængs herinde. Det er derfor, jeg siger, at om 3–4 år skal vi nok få elektronisk afstemning.

S  optimismen kom fra CD.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 2:

Forslag til folketingsbeslutning om direkte demokrati (vejledende, landsdækkende folkeafstemninger ved v lgerinitiativ).

Af Aage Brusgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 2/10 96).

Sammen med denne sag foretoges:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 3:

Forslag til folketingsbeslutning om direkte demokrati (indførelse af regionale vejledende folkeafstemninger ved v lgerinitiativ).

Af Aage Brusgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 2/10 96).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Indenrigsministeren (Birte Weiss):**

De to beslutningsforslag om indførelse af folkeafstemninger ved v lgerinitiativ, vi behandler her i dag, er jo identiske med noget, vi har kigget på f r her i Folketinget; det var i folketings-samlingen 1992-93. Dengang afviste regeringen og et meget stort flertal her i Folketinget forslagene.

S  er der gået lidt tid her i mellemtiden, og d r vil jeg godt helt klart sige, at det giver ikke regeringen anledning til at ændre opfattelse, og for så vidt kunne jeg så bare henvise til indlæg-